

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0823U100591

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 14-09-2023

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гнілоскуренко Марія Володимирівна

2. Mariia V. Hniloskurenko

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-3578-4752

Вид дисертації: доктор філософії

Шифр наукової спеціальності: 191

Назва наукової спеціальності: Архітектура та містобудування

Галузь / галузі знань: архітектура та будівництво

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Архітектура та містобудування

Дата захисту: 29-08-2023

Спеціальність за освітою: Архітектура будівель та споруд

Місце роботи здобувача: Національна академія образотворчого мистецтва і архітектури

Код за ЄДРПОУ: 02214165

Місцезнаходження: вул. Вознесенський узвіз, буд. 20, Київ, 04053, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

III. Відомості про дисертацію

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ26.103.03_1838

Повне найменування юридичної особи: Національна академія образотворчого мистецтва і архітектури

Код за ЄДРПОУ: 02214165

Місцезнаходження: вул. Вознесенський узвіз, буд. 20, Київ, 04053, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національна академія образотворчого мистецтва і архітектури

Код за ЄДРПОУ: 02214165

Місцезнаходження: вул. Вознесенський узвіз, буд. 20, Київ, 04053, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 67.25

Тема дисертації:

1. Принципи формування інтерактивної рекреації в історичному середовищі міста
2. Principles of the formation of interactive recreation in the historical city environment

Реферат:

1. В цьому дослідженні проаналізовано значення, можливості та шляхи використання історичної архітектурно-містобудівної субстанції міста в процесах формування системи інтерактивної рекреації. Нерідко містобудівні інтер'єри вулиць та площ десятиліттями перебувають у стані анабіозу, не відповідають вимогам повноцінної інтерактивної рекреації населення та орієнтовані радше на задоволення транспортних та окремих соціальних потреб, ніж на розвиток взаємин всередині соціуму із багатством історико-культурного надбання. Робота складається із вступу та чотирьох розділів, у яких проаналізовані основні принципи та прийоми формування й вдосконалення системи інтерактивної рекреації в контексті міської

розпланувальної структури й забудови. У вступі обґрунтовано вибір теми, висвітлено мету й завдання, об'єкт, предмет дослідження, висвітлені методи дослідження, визначено наукову новизну та практичне значення отриманих результатів. Перший розділ «Стан дослідженості формування інтерактивної рекреації в історичному міському середовищі» складається з трьох підрозділів, у яких аналізуються основні науково-теоретичні дослідження та ідеї, висвітлені в професійній періодиці, національна та міжнародна нормативно-правова база, наведена методика та основні методи дослідження для визначення стану наукової вивченості проблеми. У другому розділі «Культурний потенціал історичного міста як домінуючий фактор креативності міських просторів» висвітлена провідна роль історико-культурних заповідників у центральних ареалах міст та локальних історико-культурних утворень у периферійному (стосовно центрального ареалу) міському середовищі, а також з'ясовані тенденції послідовного перетворення міських публічних просторів на поліфункційні в процесі історичного розвитку міст. У третьому розділі «Залежність трансформації міських публічних просторів від диференціації транспортних та пішохідних зв'язків» проаналізовано приклади закордонної та вітчизняної практики формування системи інтерактивної рекреації в історичному середовищі міста. Завдяки цінній історико-архітектурній та містобудівній спадщині в середовищі центрів історичних міст стає можливою ревалоризаційна та реконструктивна модернізація задля створення й вдосконалення системи на основі безпосереднього контакту й візуального діалогу людини з усіма складовими історичної архітектурної субстанції, що можливе лише за умови створення пішохідних просторових складників у системі інтерактивної рекреації і сприяє підвищенню культурно-інтелектуального та пізнавально-освітнього рівня міського соціуму й туристичного контингенту. У четвертому розділі «Принципи єднання інтерактивності та креативності як основа вдосконалення міжлюдської комунікації та взаємодії з історичним середовищем» розглядаються можливості спадкоємного розвитку тенденцій поліфункціональності публічних міських просторів у системі інтерактивної рекреації, основні функціонально-просторові методи формування системи інтерактивної рекреації в залежності від особливостей міської історичної субстанції, принципи та прийоми формування інтерактивної рекреації як креативного інноваційного простору на основі композиційно-естетичної оптимізації середовища історичних міст. У роботі підкреслено, що комфортність перебування в історичному ядрі значної кількості відвідувачів потребує модернізації публічних міських просторів і оточуючої їх забудови з метою надання їм належної місткості безколізійного (зокрема туристичного) огляду та здійснення громадських комунікацій. Можливість якісного пізнання усіх достоїнств історичної забудови під час формування системи інтерактивної рекреації в міському середовищі повинна забезпечуватися без порушення цілісності й значущості історичної субстанції, наданні особливої виразності та «звучання» історичній забудові як у історичному ареалі міського центру, так і в історичних локальних ансамблях. Встановлено, що з огляду на культурний потенціал історичного ареалу міста, створення в ньому якісних інтерактивних рекреаційних просторів повинно ґрунтуватись на провідній ролі містобудівних інтер'єрів вулиць, площ та парків, котрі внаслідок належних реконструктивних перетворень отримують повноцінне рекреаційне значення в об'єднаній структурі наявної та нової забудови в центральних частинах міст. Зважаючи на зростання роз'єднаності жителів міста і потребу інтенсифікації усталених каналів взаємозв'язку, інформаційними та комунікативними публічними просторами стають саме містобудівні інтер'єри історичних міст, де можливе найкомфортніше спілкування та взаємодії різних соціальних груп в умовах історично сформованого середовища. Адже публічні міські простори є об'єднувальною ланкою міста, забезпечують його цілісність у містобудівному, культурному й соціальному аспектах та мають особливо креативне рекреаційне значення у структурі історично складеної міської забудови. Ця концепція дає можливість занедбаним та закинутим територіям отримати нове призначення та повноцінне функціонування задля потреб міського соціуму.

2. This study analyzes the meaning, possibilities and ways of using the historical architectural and urban planning substance of the city in the forming process of the interactive recreation system. Urban interiors of streets and squares often remain in a state of anabiosis for decades, do not meet the requirements of full-fledged interactive recreation of the population and are rather oriented to address the need for transport and individual social needs, than the development of human relationships within a society with a wealth of historical and cultural heritage. The

work consists of an introduction and four sections, which analyze the main principles and methods of forming and improving the interactive recreation system in the context of the urban planning structure and development. In the introduction, the choice of the topic is justified, the goal and task, the object, subject and methods of the research are highlighted, the scientific novelty and practical significance of the obtained results are defined. The first section «The state of research on the formation of interactive recreation in the historical urban environment» consists of three subsections, which analyze the main scientific and theoretical research and ideas highlighted in professional periodical, the national and international regulatory legal framework, presents the main research methods for determination of the state of scientific study of the problem. In the second section «The cultural potential of the historical city as a dominant factor creativity in urban spaces» the leading role of historical and cultural reserves in the central areas of cities and local historical and cultural formations in the peripheral (relating to the central area) urban environment is highlighted, as well as tendencies of successive transformation of the urban public spaces into multifunctional ones in the process of historical development of the cities. The third chapter «The dependence of the transformation of urban public spaces on the differentiation of transport and pedestrian connections» analyzes the examples of foreign and domestic practice of forming of an interactive recreation system in the historical city environment. Due to the valuable historical, architectural and urban planning heritage in the center of historical cities, the revalorization and reconstructive modernization of their environment becomes possible for the creation and improvement of the system based on direct contact and visual dialogue of a person with all the components of historical and architectural substance, which is possible only in conditions of creating pedestrian spatial components in the interactive recreation system and contributes to raising the cultural and intellectual, cognitive and educational level of the city society and the tourist contingent. The fourth chapter «Principles of combining of interactivity and creativity as the basis of improving interpersonal communication and interaction with the historical environment» considers the possibilities of successive development of tendencies in the polyfunctionality of public urban spaces in the interactive recreation system, the fundamental functional and spatial methodological tendencies of the formation of the interactive recreation system depending on the features of the urban historical substance, the principles and methods of forming of the interactive recreation as a creative and innovative space based on the compositional and aesthetic optimization of the historical cities environment. The work emphasizes that the comfort of a significant number of visitors staying in a historical core requires the modernization of public urban spaces and the surrounding buildings in order to ensure their adequate capacity for collision-free (including tourist) viewing and the implementation of public communications. It was established that taking into account the cultural potential of the historical area of the city, the creation of high-quality interactive recreational spaces in it should be based on the leading role of urban interiors of the streets, squares and parks, which, as a result of appropriate reconstructive transformations, receive a full-fledged recreational value in the combined structure of the existing and of new buildings in the central parts of cities. After all, public urban spaces serve as a unifying link of the city, provide its integrity in urban planning, cultural and social aspects and are of a particularly creative recreational importance in the structure of the historically composed urban development. This concept also provides an opportunity for neglected and abandoned territories to get a new purpose and full-fledged functioning for the needs of urban society.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Розвиток сучасних інформаційних, комунікаційних технологій, робототехніки

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Гнілоскурєнко М. Ілюзія як метод візуалізації публічного простору. Сучасні проблеми архітектури та містобудування: Наук.-техн. збірник. 2019. № 54. С. 33–42. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Spam_2019_54_5.
- Гнілоскурєнко М. Інтерактивна рекреація в історичному середовищі міста. Українська академія мистецтва. 2019. № 28. С. 5–10. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Uam_2019_28_3.
- Гнілоскурєнко М. Середовище історичних ареалів міст як основа формування інтерактивної рекреації. Український журнал будівництва та архітектури. 2021. № 1. С. 36–44. URL: <http://srd.pgasa.dp.ua:8080/xmlui/handle/123456789/6434>.
- Hniloskurenko M., Skoryk L. The leading importance of architectural conservation areas for the establishment of a modern system of interactive recreation in historical cities. Linguistics and Culture Review. 2021. 5(S4). P. 1312–1324. URL: <https://doi.org/10.21744/lingcure.v5nS4.1783>.

Наукова (науково-технічна) продукція: методи, теорії, гіпотези; аналітичні матеріали

Соціально-економічна спрямованість: поліпшення стану навколишнього середовища

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0121U111241

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Скорик Лариса Павлівна
2. Larysa P. Skoryk

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-3177-4127

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національна академія образотворчого мистецтва і архітектури

Код за ЄДРПОУ: 02214165

Місцезнаходження: вул. Вознесєнський узвіз, буд. 20, Київ, 04053, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Товбич Валерій Васильович

2. Valerii V. Tovbych

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-4794-4944

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет будівництва і архітектури

Код за ЄДРПОУ: 02070909

Місцезнаходження: проспект Повітрофлотський, буд. 31, Київ, 03037, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Жовква Ольга Іванівна

2. Olga Zhovkva

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-0086-6774

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний авіаційний університет

Код за ЄДРПОУ: 01132330

Місцезнаходження: проспект Любомира Гузара, буд. 1, Київ, 03058, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Чернявський Володимир Георгійович

2. Cherniavsky Vladimir Herhiyovych

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація: <https://orcid.org/orcid-search/search?searchQuery=0000-0001-5901-4480>

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет будівництва і архітектури

Код за ЄДРПОУ: 02070909

Місцезнаходження: проспект Повітрофлотський, буд. 31, Київ, 03037, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Трошкіна Олена Анатоліївна

2. Olena A. Troshkina

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-0597-9700

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національна академія образотворчого мистецтва і архітектури

Код за ЄДРПОУ: 02214165

Місцезнаходження: вул. Вознесенський узвіз, буд. 20, Київ, 04053, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

VIII. Заклучні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради: Олійник Олена Павлівна

Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні: Олійник Олена Павлівна

Відповідальний за підготовку облікових документів: Трошкіна Олена Анатоліївна , 0505367814, 0984938860

Реєстратор: УкрІНТЕІ

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності

Юрченко Тетяна Анатоліївна